

Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk

gemeente

Winterswijk

Inleiding

Algemene ondersteuning, bestuur

Onze manier van besturen is betrokken, laagdrempelig en transparant. Met een nuchtere kijk op zaken en gezond verstand. We werken in het belang van de inwoner en waarderen hun mening. We hechten aan inwonersparticipatie en trekken als raad en college graag samen op.

Dienstverlening

We gaan samen aan de slag en inwoners worden tijdig, actief en laagdrempelig betrokken bij besluiten die hen direct raken. Daarnaast hebben wij aandacht voor de interne dienstverlening en optimaliseren bestaande processen waar mogelijk.

Veiligheid en ondermijning

Je veilig voelen is een basisbehoefte en vraagt om aandacht. Criminaliteit wordt voorkomen. We ondersteunen een integrale aanpak om ondermijning tegen te gaan en onze gemeente veilig te houden.

4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening

Ambitie

We hebben een bestuur en een organisatie die er voor heel Winterswijk zijn; voor alle inwoners, organisaties en bedrijven. We versterken de lokale democratie. We gaan samen aan de slag voor en met inwoners. Zij worden tijdig, actief en laagdrempelig betrokken. Daarnaast zetten wij ons in voor een krachtige organisatie waarin we nog efficiënter gaan functioneren. Waar mogelijk dringen we de kosten terug.

Relevante documenten:

- Organisatievisie
- Visie op dienstverlening

Doelstellingen

We betrekken zoveel mogelijk inwoners, organisaties en bedrijven bij wat we willen realiseren met een open en transparante bestuurlijke stijl

Activiteiten

Uitvoeren programma dienstverlening

In het uitvoeringsprogramma dienstverlening wordt de dienstverleningsvisie concreet vertaald naar de praktijk. Wat goed gaat, blijven we goed doen. De basis op orde. We verbeteren de dienstverlening door input te verzamelen bij klanten (klantreizen). Ook informeren we klanten actief over de duur en status van hun aanvraag of verzoek, en houden we ons aan de afspraken. We werken met servicenormen die we monitoren in een dashboard waarop wordt gestuurd. Daarnaast werken we met een proef van beeldbrieven voor laaggeletterden en anderstaligen.

Kwaliteit (toelichting)

In 2026 wordt de dienstverleningsvisie uitgewerkt en gaan wij intensiever aan de slag gaan met de afgesproken lijn: tijdige afhandeling van zaken en afspraak is afspraak.

Op het gebied van HR, competenties, communicatie en I-kolom worden slagen gemaakt om de teams verder te professionaliseren. De ontwikkelingen vinden stap voor stap plaats. Zo is in 2025 geïnvesteerd in het integreren van de teams telefonie bij team KCC, met als doel om onder andere de doorlooptijden te volgen.

In de diverse team- en domeinplannen is de vertaling gemaakt van de dienstverleningsvisie naar de praktijk.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze activiteit loopt het hele jaar door. Dienstverlening moet centraal staan in het hele doen en laten van de gemeente Winterswijk. Daarom is het nodig om continu aandacht te geven aan de ontwikkeling van onze dienstverlening.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We hebben een slagvaardige en deskundige organisatie

Activiteiten

Optimaliseren bedrijfsvoering

We werken aan integraliteit van werkprocessen en kijken waar zaken efficiënter en effectiever kunnen door meer te standaardiseren. Ook beperken we de inhuur en onderzoeken door externe partijen. We omarmen waar mogelijk regionale samenwerking om synergiën te benutten. Ten slotte blijven wij inzetten op een brede digitale dienstverlening. Ons doel is een robuuste organisatie die haar kerntaken voor inwoners en bedrijven waarmaakt.

Kwaliteit (toelichting)

Een betrouwbare bedrijfsvoering is essentieel voor het goed functioneren van de overige organisatieonderdelen. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de visie voor de bedrijfsvoering, waarbij de uitvoering in 2026 een plek gaat krijgen.

Met goed werkende systemen en processen, op basis van actuele en juiste informatie, is het mogelijk besluitvaardig te werk te gaan en daar waar nodig maatregelen te nemen om (bij) te sturen. Een vereiste voor het functioneren van het geheel is het waarborgen van actuele sturingsinformatie en ondersteuning. We verbeteren onze rapportageprocessen om de organisatie heldere en gedetailleerde financiële informatie te kunnen bieden. Dat stelt ons in staat om beter te kunnen sturen op resultaat.

Voor het sturen op de personeelskosten wordt gebruikgemaakt van een dashboard dat vanaf april 2025 in gebruik is genomen. In 2026 wordt dit voortgezet.

Voor de organisatieonderdelen die zich met informatie en automatisering bezighouden, worden taken en rollen definitief bepaald en vastgelegd. Hierbij krijgt ook de grote hoeveelheid projecten op het gebied van informatie en automatisering aandacht. Deze worden aan de hand van een realistische planning opgepakt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het dashboard voor de personeelskosten is gereed.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We interesseren inwoners voor de democratie en politiek

Activiteiten

Implementatie kinderraad en andere projecten gericht op jeugd

Er komt een kindergemeenteraad om de jeugd beter bij de politiek te betrekken.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is voor het eerst een kindergemeenteraad gevormd onder voorzitterschap van de burgemeester. Tijdens de vergadering van de kindergemeenteraad gaan de kinderen met elkaar in debat over hun zelfbedachte plannen voor iets in de gemeente wat zij willen realiseren. Het beste plan wordt ook echt uitgevoerd. Vanaf 2024 heeft de kindergemeenteraad een structureel vervolg gekregen. Met een aantal geïnteresseerde scholen wordt gewerkt aan de organisatie van een kindergemeenteraad in 2026. Vanaf 2024 wordt jaarlijks een kinderburgemeester benoemd in Winterswijk. Binnenkort wordt gestart met de werving voor de kinderburgemeester voor het schooljaar 2026-2027.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De kindergemeenteraad krijgt in 2026 een vervolg. De contacten daarover met het basisonderwijs lopen inmiddels.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We zorgen voor een laagdrempelige en persoonlijke gemeentelijke dienstverlening

Activiteiten

E-diensten uitbreiden en achterliggende processen optimaliseren

We breiden de e-diensten uit aan de hand van de ontwikkelingen van de vakspecifieke software van bijvoorbeeld het sociaal en ruimtelijk domein. Waar deze vakspecifieke software ontbreekt, ontwikkelen we zelf e-diensten. We passen achterliggende processen aan, zodat we zo efficiënt en effectief mogelijk werken. Daarbij streven we naar een hoge gebruikersvriendelijkheid en snelle afhandeling van vragen van onze inwoners of andere klanten.

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn inmiddels honderd e-diensten in gebruik, met name voor duurzaamheid, openbare ruimte, burgerzaken en de Omgevingswet. De werkprocessen en de systemen worden verder verbeterd. De I-visie is hiervoor het uitgangspunt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het team Informatievoorziening is in opbouw. De planning is bijgesteld vanwege de extra benodigde hulp om volledig digitaal te werken. De I-visie is gereed en het uitvoeringsplan hierbij nadert afronding.

Tijd (indicator)

Indicatoren

Het klantwaarderingcijfer is afkomstig van de uitkomsten van het tweejaarlijkse gemeentelijke onderzoek 'Waar staat je gemeente.nl'. Momenteel onderzoeken wij of er voor 2025 en daarna alternatieve methoden zijn om het klantwaarderingcijfer vast te stellen.

Andere indicatoren zijn onze servicenormen en doorlooptijden.

Risico's

Digitalisering, informatievoorziening en informatieveiligheid vragen in toenemende mate financiële middelen, personele capaciteit, om de juiste vaardigheden en systemen. Een risico voor het niet kunnen voldoen aan wensen en eisen niet snel genoeg beschikken over de juiste capaciteit. Een tweede risico is dat als gevolg prijsstijgingen de kosten voor het inrichten van I-kolom hoger dan verwacht kunnen uitvallen.

4.2 Openbare orde en veiligheid

Ambitie

We houden onze gemeente veilig, ontmoedigen criminaliteit en verhogen het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

Relevante documenten:

- Wabo-beleidsplan gemeente Winterswijk.
- Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.

Doelstellingen

We gaan drugsproblematiek tegen

Activiteiten

Hard optreden tegen drugsoverlast

Samen met de politie treden we hard op tegen drugsoverlast. Hierbij maken we gebruik van elkaars handhavingsinstrumenten.

Kwaliteit (toelichting)

Als er sprake is van drugsoverlast, treden we op via zowel het strafrecht als het bestuursrecht.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopend proces.

Tijd (indicator)

Actieve aanpak straathandel drugs, onder andere bij scholen en evenementen

Bij het aantreffen van drugshandel zetten wij waar mogelijk bestuurlijke handhaving in. Daarnaast investeren wij in een nog intensievere samenwerking met scholen, om zowel preventief als repressief te kunnen optreden tegen drugsgebruik en drugshandel op scholen. Denk hierbij aan de inzet van drugshonden en het aanpassen van schoolreglementen, om de aanpak laagdrempeliger te kunnen inzetten.

Kwaliteit (toelichting)

De integrale samenwerking met partners in de aanpak van drugshandel is belangrijk. Naast het inzetten van repressieve maatregelen wordt er ook ingezet op preventie. Voorlichting en preventieve controles maken hier onderdeel van uit.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De activiteiten om drugshandel en drugsgebruik tegen te gaan - voorlichting, controle en samenwerking met betrokken partijen - worden voortgezet. De inzet van bestuurlijke maatregelen is doorlopend.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We vergroten het gevoel van veiligheid bij inwoners

Activiteiten

Samenwerking en zichtbaarheid boa's en politie

De buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en de politie werken nauw samen. Daarnaast werken de boa's nauw samen met diverse ketenpartners, zoals jongerenwerkers en Halt. Voor die partijen zijn de boa's de ogen en oren in het centrum, de wijk(en) en het buitengebied. We geven prioriteit aan de zichtbaarheid en benaderbaarheid van onze boa's.

Kwaliteit (toelichting)

Met de huidige capaciteit zetten we ons in voor de leefbaarheidsvraagstukken die in Winterswijk spelen. Deze zijn in toenemende mate vergelijkbaar met de kleinstedelijke problematiek. De samenwerking met de politie en de zichtbaarheid en benaderbaarheid van de boa's is door verloop in de team van de boa's het eerste kwartaal van 2026 minder geweest. In het tweede kwartaal van 2026 moet dit team weer op sterkte zijn en kan de samenwerking en zichtbaarheid weer geïntensiveerd worden

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De samenwerking tussen de politie en de boa's heeft doorlopend de aandacht.

Tijd (indicator)

Voortzetting uitbreiding bluswatervoorzieningen

We ronden in 2027 het complete pakket aan bluswatervoorzieningen in Winterswijk af. Hierbij vragen wij een sluitend advies van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, uiteraard in goed overleg met de lokale brandweerpost.

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland wordt een advies gegeven over de bluswatervoorziening in de gemeente. Als dit advies ontvangen is, wordt er in de aankomende jaren, indien nodig, uitvoering aan gegeven. De uitvoering van de bluswatervoorzieningen loopt parallel aan de gebiedsgerichte aanpak van natuurbranden, waarbij bluswatervoorzieningen ook een vraagstuk zijn. De looptijd van dit project is 2025-2027.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2026 wordt er, in het kader van natuurbranden, verder uitvoering gegeven aan het project bluswatervoorzieningen.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We voorkomen en beperken criminaliteit en ondermijning

Activiteiten

Aanpak ondermijning

De regionaal coördinator ondermijning blijft werkzaam voor de Achterhoekse gemeenten. Daarnaast geven we in 2025 de internationale ondermijningstafel met Duitsland verder vorm.

Kwaliteit (toelichting)

Om ondermijning goed tegen te kunnen gaan en een waterbedeffect te voorkomen, is regionale samenwerking belangrijk. Onder andere op het gebied van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) en ondermijning is er sprake van afstemming. In de Week tegen ondermijning vinden er diverse acties en voorlichtingsbijeenkomsten plaats. Daarnaast is er zeswekelijkse afstemming tussen ketenpartners over lokale ondermijningscasuïstiek.

De pilot van het zogenoemde interventieteam verloopt goed. De vier gemeenten in Achterhoek-Oost en de politie voeren regelmatig gezamenlijk controles uit.

De samenwerking met Duitsland in de aanpak van ondermijning wordt in 2026, al dan niet in samenwerking met de Euregio, verder vormgegeven. In het tweede kwartaal van 2026 zal er een afstemmingsoverleg zijn tussen de gemeenten en de Euregio.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopend proces.

Tijd (indicator)

Weerbaarheid van inwoners en ondernemers vergroten door preventiecampagnes

We maken inwoners en ondernemers bewust van de schade die ze kunnen ondervinden van ondermijnende criminaliteit. Daarnaast maken we ze bewust van de rol die zij kunnen spelen in de aanpak van ondermijnende criminaliteit, en wat ze zelf kunnen doen om niet in het criminele speelveld te belanden.

Kwaliteit (toelichting)

We maken ondernemers en inwoners bewust van de verschillende vormen van ondermijning door voorlichting en preventiecampagnes. Daarnaast maken we ze weerbaarder tegen ondermijning. Een onderdeel van de bewustwording bij inwoners is het verhogen van de meldingsbereidheid. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in het opzetten van een intern meldpunt waarbij medewerkers een melding kunnen doen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopend proces. Het interne meldpunt voor medewerkers zal in het derde kwartaal van 2026 in werking treden.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We voorkomen oplichting en digitale criminaliteit

Activiteiten

Bewustwording cyberweerbaarheid

We organiseren activiteiten om mensen van alle leeftijden op hun eigen niveau cyberweerbaar te maken.

Kwaliteit (toelichting)

Het weerbaar maken van inwoners en bedrijven vraagt doorlopend aandacht. De gemeente heeft een rol in de preventie, vooral bij kwetsbare groepen zoals jongeren, senioren, laaggeletterden en mkb-ondernemers.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Voor alle doelgroepen is er in 2026 aandacht voor voorlichting over cyberweerbaarheid. Hierbij zijn ketenpartners zoals de politie en jongerenwerkers betrokken. In het eerste kwartaal van 2026 is er een voorlichting geweest op het AZC. In samenwerking met de politie is er in twee talen voorlichting gegeven over cyberweerbaarheid aan de bewoners van het AZC.

Tijd (indicator)

Indicatoren

Om te kunnen beoordelen of we de genoemde doelstellingen hebben behaald, raadplegen we de volgende bronnen:

- Waarstaatjegemeente.nl
- De misdaadcijfers van de politie
- De veiligheidsmonitor
- Datalab GO
- Conneqt

Op basis van deze bronnen krijgen wij onder andere inzicht in het percentage inwoners dat zich veilig voelt, het aantal misdrijven en het aantal overlastmeldingen. Ons streven is dat het percentage inwoners dat zich veilig voelt stijgt, en het aantal misdrijven en overlastgevallen daalt. Op basis van de gegevens uit deze bronnen kunnen wij onze inzet waar nodig bijsturen.

Risico's

Dit beleidsveld bestaat uit veel verschillende soorten activiteiten. Om die reden benoemen we geen algemene risico's. De risico's worden per activiteit zelfstandig afgewogen.

Financiële afwijkingen programma 4

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026	Mutaties Prognose 2 2025	Mutaties Jaarrekening 2025	Stand voor Prognose 1 2026	Mutaties Prognose 1 2026	Prognose 1 2026
Baten						
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening						
0.1 Bestuur	1	0	0	1	0	1
0.2 Burgerzaken	762	0	0	762	0	762
0.4 Overhead	1.102	0	0	1.102	0	1.102
Totaal 4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	1.865	0	0	1.865	0	1.865
4.2 Openbare orde en veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	120	-5	115	0	115
1.2 Openbare orde en veiligheid	18	0	0	18	0	18
Totaal 4.2 Openbare orde en veiligheid	18	120	-5	132	0	132
Totaal Baten	1.883	120	-5	1.997	0	1.997
Lasten						
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening						
0.1 Bestuur	3.586	44	252	3.882	282	4.163
0.2 Burgerzaken	1.408	0	0	1.408	0	1.408
0.4 Overhead	15.499	65	584	16.149	92	16.241
Totaal 4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	20.493	109	837	21.438	374	21.812
4.2 Openbare orde en veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.241	120	-5	2.355	0	2.355
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.279	0	0	1.279	-1	1.277
Totaal 4.2 Openbare orde en veiligheid	3.520	120	-5	3.634	-1	3.633
Totaal Lasten	24.012	229	831	25.072	372	25.444
Onttrekkingen						
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening						
0.1 Bestuur	19.675	0	0	19.675	1.367	21.042
Gerealiseerd resultaat	-2.455	-109	-837	-3.400	995	-2.405

Bestuur, organisatie en dienstverlening

Aan de batenkant is er geen sprake van mutaties.

De lasten zijn € 372.000 hoger, wat grotendeels als volgt te verklaren is:

• Kosten outsourcing	€ 75.000 N
• Interne toerekening overhead	€ 74.000 N
• Wachtgeld	€ 254.000 N
• Tijdelijke huisvestingskosten burgemeester	€ 49.000 N
• Kapitaallasten	€ 53.000 V

Kosten outsourcing

De structurele ICT-kosten nemen toe vanwege outsourcing van diensten, deze worden gedekt uit middelen die vrijkomen doordat er sprake is van lagere kapitaallasten. Deze toename betreft dus een budgetneutrale correctie in de meerjarenbegroting, zie hiervoor ook de bijlage investeringen.

Interne toerekening overhead

De interne toerekening van overhead is de afgelopen jaren niet gerealiseerd en daarom in 2026 structureel afgeboekt.

Wachtgeld

In verband met wachtgeld-verplichtingen voor bestuurders is een voorziening wachtgeld gevormd.

Tijdelijke huisvestingskosten burgemeester

Voor de huisvesting van de waarnemend burgemeester en de benoeming van de nieuwe burgemeester zijn additionele huisvestingskosten gemoeid.

Kapitaallasten

Bij de jaarrekening 2025 zijn restant kredieten overgeheveld. Doordat de bijbehorende projecten een jaar later worden afgerond, starten ook de kapitaallasten (rente en afschrijvingen) een jaar later. In programma 4 betreft dit het investeringsbudget voor de verbouwing van het gemeentekantoor.

Openbare orde en veiligheid

Er zijn geen mutaties > € 50.000 geweest.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

In verband met de van 2025 naar 2026 overgeheveld budgetten van € 1.267.000 vindt een onttrekking aan de reserve doorgeschoven activiteiten plaats ter hoogte van dit bedrag.

De raad heeft op 29 januari 2026 € 100.000,- beschikbaar gesteld uit de algemene reserve voor nader onderzoek en advies in 2026, bestaande uit een incidentele bijraming van € 40.000,- voor het actualiseren van de 'parkeernota centrum' en € 60.000,- voor het uitvoeren van verkeersonderzoeken op de rondweg West (N319) en het Vrijheidspark. Zie voor de lasten Programma 3, beleidsveld Openbare ruimte. De dekking van € 100.000 maakt onderdeel uit van Programma 4.

